

Aan de raad

Samenvatting:

In dit raadsvoorstel wordt een beeld geschetst van de begrotingen 2017 en jaarstukken 2015 van de verschillende gemeenschappelijke regelingen en de ontwikkelingen die daaraan ten grondslag liggen. De begrotingen zijn aangeboden aan de raad om hen in de gelegenheid te stellen hun zienswijze kenbaar te maken. Dat geldt niet voor de jaarstukken 2015. Die zijn puur informatief. Vervolgens worden de begrotingen door het bestuur van de gemeenschappelijke regelingen definitief vastgesteld. De begrotingen 2017 van de Regio Twente, de Veiligheidsregio Twente en de Stadsbank Oost Nederland geven geen aanleiding voor het maken van opmerkingen. Bij die van SOWECO en het Twentebedrijf wordt een zienswijze geplaatst.

Aanleiding:

De besturen van de gemeenschappelijke regelingen waar wij als gemeente in deelnemen hebben medio april de concept-begrotingen 2017 en jaarstukken 2015 aan de gemeenten aangeboden. Dit betreft:

- de Regio Twente
- het Twentebedrijf
- de Veiligheidsregio Twente
- SOWECO
- de Stadsbank Oost Nederland

Op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen worden de gemeenteraden in de gelegenheid gesteld hun zienswijze over de begroting in te dienen. Deze wordt betrokken bij de definitieve vaststelling van de begrotingen 2017 in de betreffende besturen.

De begroting van een samenwerkingsverband is een verplichte uitgave voor de gemeente, en dus is de zienswijze in het leven geroepen om de beperking op het budgetrecht van de raad weer enigszins ongedaan te maken. De zienswijze mag uitsluitend gaan over de begroting van het samenwerkingsverband en wat daarin zou moeten worden opgenomen. De zienswijze is juridisch overigens niet bindend. De jaarstukken zijn een informatief instrument. Ze worden niet vastgesteld door de gemeenteraden, noch wordt aan de gemeenteraad om zienswijzen of iets dergelijks gevraagd. Het is uitsluitend een middel om te informeren en te verantwoorden.

Doelstelling:

Het schetsen van een actueel beeld op hoofdlijnen van de begrotingen 2017 en jaarstukken 2015 aan de hand waarvan desgewenst een zienswijze bij de begroting kan worden afgegeven.

Voorgestelde oplossingen:

Regio Twente

Ontwikkelingen

Na een zorgvuldig proces 'Heroriëntatie gemeentelijke samenwerking in Twente' is eind november 2015 besloten dat per 2016 een gewijzigde regeling Regio Twente voor beleidsuitvoering komt, een Twentebedrijf voor bedrijfsvoering en een Twenteraad met bijbehorend presidium. In

dat kader moeten we 2016 zien als een overgangsjaar, waarin de gewijzigde regeling geïmplementeerd wordt en de begroting 2017 voort zal bouwen op eerdere begrotingen en gemaakte afspraken. Het werkprogramma dat normaliter halverwege de bestuursperiode vastgesteld wordt, zal in het voorjaar van 2017 verschijnen en een looptijd tot 2020 kennen. Daarna wordt het oorspronkelijk beoogde vierjaarlijkse ritme gehanteerd.

Verreweg de meeste taken – en daarmee de begroting – van de Regio Twente zijn ook in 2017 ‘going concern’ taken op het gebied van publieke gezondheid, economie, belangenbehartiging, zorg en jeugdhulp, recreatieve voorzieningen met bijbehorende bedrijfsvoering. Daarnaast is uitgegaan van een positieve evaluatie van Kennispunt Twente en de daarmee gepaard gaande voortzetting. Deze evaluatie vindt in de loop van 2016 plaats. Verder vindt in 2017 de evaluatie plaats van de Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente (OZJT).

Ten slotte is 2017 tevens het laatste jaar van de ‘Agenda van Twente’ en bijbehorend ‘Innovatieplatform Twente/Innovatiesprong Twente’ die de regio duurzaam moeten versterken op het gebied van werkgelegenheid en verdienvermogen. In de loop van 2016 moet duidelijk worden of, op welke wijze en met welke doelstellingen, een nieuwe Twentse agenda vorm en inhoud krijgt na 2017.

Financieel beeld

Hoewel de begroting 2017 zich nog vooral kenmerkt door bestaand beleid, stijgen de totale gemeentelijke bijdragen met ruim € 0,5 miljoen. Dat is bijna 1,7%. De belangrijkste oorzaak voor deze stijging zijn de gestegen lonen en prijzen. Daar staat in 2017 een ombuiging tegenover van € 270.000,--. Een en ander op basis van eerdere afspraken en taakstellingen. De nieuwe cijfers betekenen voor ons een financieel nadeel van 27.000,--.

De jaarrekening 2015 sluit met een positief resultaat van € 1.247.000,--. Van dit bedrag wordt € 187.000,-- toegevoegd aan het eigen vermogen en € 638.000,-- apart gezet voor de invoering van het Individueel Keuze Budget. Per saldo wordt een bedrag van € 421.500,-- uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten. Wij ontvangen over 2015 € 29.000,-- terug. De accountantscontrole over de jaarstukken 2015 is momenteel gaande.

Daarnaast blijkt onze raming in de begroting van de jaarlijkse bijdrage aan de Regio Twente structureel € 13.000,-- te laag. Ook dit nemen we nu mee.

Zienswijze

Begroting en jaarrekening van de Regio Twente geven geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.

Twentebedrijf

Ontwikkelingen

Het Twentebedrijf is sinds begin dit jaar officieel als bedrijfsvoeringsorganisatie gestart. Het Twentebedrijf wordt in de periode 2016-2018 stapsgewijs opgebouwd vanuit het principe van de ‘coalition of the willing’. Hiertoe zijn de eerste stappen gezet met de geleidelijke opbouw van een casco van waaruit de ontwikkeling van het Twentebedrijf wordt georganiseerd en gefaciliteerd en van waaruit het eenduidig kan worden ingericht en aangestuurd. De ambities en bestuurlijke kaders worden nog voor het zomerreces via een inventarisatie geconcretiseerd om zo de verdere doorontwikkeling van het Twentebedrijf in perspectief te plaatsen.

Financieel beeld

Aangezien er thans nog geen sprake is van het leveren van diensten en producten – het casco moet nog ingevuld worden – is de ontwerpbegroting 2017 nog zeer beperkt van opzet. Concreet omvat deze op dit moment alleen het programma Shared Services Netwerk Twente (SSNT), waarvan eerder de intentie is vastgelegd tot “inbreng” in het Twentebedrijf. De totale kosten daarvan bedragen € 358.000,--, waarvan € 13.248,-- voor onze rekening komt.

De kosten van het casco zijn vooralsnog p.m. geraamd om deze kosten eerst in het perspectief te kunnen plaatsen van de verdere doorontwikkeling van het Twentebedrijf. In het bedrijfsplan

(code voor postverwerking)

Twentebedrijf is, uitgaande van een indicatieve ontwikkeling, een ruwe raming opgenomen van maximaal € 0,8 tot € 0,9 miljoen per jaar (voornamelijk personeelskosten en ICT). Kosten die nog moeten worden verdiend. Voor ons zou dit neerkomen op een bedrag van zo'n € 51.000,- op jaarbasis. Voor 2016 rekenen we op de helft.

Zienswijze

Voor de verdere doorontwikkeling van het Twentebedrijf is het van groot belang dat nu snel stappen kunnen worden gezet bij de inrichting van de concrete dienstverlening aan gemeenten. Wij betreuren het, dat nog altijd niet duidelijk is welke producten en diensten we als eerste onder de loupe nemen om te kijken of we daar tot verdere samenwerking kunnen komen. Wat dit betreft is het mislukken van de gezamenlijke salarisadministratie geen goed voorteken. Wij onderschrijven het voornemen om de inrichting van het casco gelijke tred te laten houden met de doorontwikkeling van het Twentebedrijf.

Veiligheidsregio Twente

Ontwikkelingen

Het komende periode wordt het beleidsplan 2016-2019 tussentijds geëvalueerd. Het beleidsplan is vorig jaar vastgesteld nadat deze voor een zienswijze is voorgelegd aan de gemeenteraden. De evaluatie heeft tot doel om de voortgang in het realiseren van de beleidsdoelstellingen te bewaken en daar waar nodig voor de resterende periode accenten te verleggen.

In de begroting 2017 is voor het eerst rekening gehouden met de nieuwe wijze van kostenverrekening op basis van de maatstaven uit het gemeentefonds. Het algemeen bestuur heeft op 29 juni 2015 besloten tot deze financieringswijze. Tegen dit besluit is bij de provincie Overijssel beroep aangetekend door de gemeenten Oldenzaal, Tubbergen en Borne. De provincie heeft het beroep recent afgewezen. Onduidelijk is nog of genoemde gemeenten in hoger beroep gaan.

Met de aansluiting op de systematiek van het gemeentefonds wordt de gemeentelijke bijdrage feitelijk versleuteld op basis van de structuurkenmerken, die tezamen de omvang van het (generieke) veiligheidsrisico van een gemeente vormen. Deze sleutel wint aan rechtvaardigheid als VRT er naar streeft om bij een vergelijkbaar risicobeeld een gelijkwaardig niveau aan diensten te leveren. Daarom is inmiddels een traject afgesproken waarin concreet gevolg wordt gegeven aan dit streefbeeld.

Voorbeelden van belangrijke thema's voor 2017 zijn de doorontwikkelde crisisorganisatie in de praktijk brengen en de vorming van de meldkamer Oost Nederland voorbereiden. Ook zal de VRT zich blijven inzetten op projecten die de zelfredzaamheid van mensen in Twente vergroten, bij brand maar ook in andere situaties.

Financieel beeld

Voor de uitvoering van de programma's in 2017 wordt een bijdrage gevraagd van € 41,3 mln. Deze laat ten opzichte van de begroting 2016 een toename zien van bijna € 0,8 mln. (= 1,9%). Het verschil is voornamelijk terug te voeren op de ontwikkeling van de loonkosten. In de begroting 2017 is geen nieuw beleid opgenomen. In de stukken is rekening gehouden met de eerder afgesproken bezuinigingstaakstelling van in totaal € 6,1 miljoen. Begin 2016 is daarvan zo'n 80% gerealiseerd. De stijging van de gemeentelijke bijdrage met 1,9% betekent voor ons een nadeel van € 38.000,-. De totale bijdrage komt daarmee uit op € 2.020.000,-.

Het verslagjaar 2015 is afgesloten met een positief resultaat van € 602.600,- door incidentele mee- en tegenvallers. Hiervan wordt € 25.000,- toegevoegd aan de algemene reserve om deze op het vereiste niveau te brengen. Het resterende bedrag wordt uitgekeerd aan gemeenten. In totaal ontvangen wij over 2015 € 29.000,- terug. Daarnaast betalen we € 8.000,- minder aan desintegratiecompensatie. De jaarstukken zijn nog niet voorzien van een accountantsverklaring.

Zienswijze

Begroting en jaarrekening van de Veiligheidsregio Twente geven geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.

(code voor postverwerking)

SOWECO

Ontwikkelingen

SOWECO ontwikkelt zich naar een maatschappelijke onderneming voor een brede doelgroep arbeidsgehandicapten. De nieuwe maatschappelijke onderneming fungeert als dienstverlener naar gemeenten, UWV, onderwijsinstellingen en naar de markt op basis van een breed scala aan doelgroepen. Daarvoor zijn nieuwe producten en diensten ontwikkeld voor de marktpartijen, zoals de ondersteuning van bedrijven bij het inschakelen van arbeidsgehandicapten. SOWECO heeft daarvoor inmiddels een nieuwe producten- en dienstencatalogus gepresenteerd.

Voor de dienstverlening aan de gemeenten committeren deze zich aan het gegeven dat een bepaald aantal producten bij deze maatschappelijke onderneming wordt ingekocht door middel van inbesteding. Dit vraagt om een politiek beleidsmatige keuze door deelnemende gemeenten om SOWECO als preferente partner te zien in het bewerkstelligen van doelstellingen in het kader van de Participatiewet (en zo mogelijk ook de Wet Maatschappelijke Ondersteuning).

Begin april zijn principe-afspraken gemaakt over het ambitieniveau ten aanzien van 4 hoofdproducten: het nieuwe beschut werken, re-integratieactiviteiten, loonwaardemetingen en arbeidsmatige dagbesteding. Daarbij staat maatwerk per gemeente voorop, mede gezien de verschillen in mogelijkheden tussen gemeenten. Conform de eerdere afspraken worden de nieuwe taken géén onderdeel van de gemeenschappelijke regeling (GR), maar worden deze taken uitgevoerd door de NV SOWECO (in afwachting van de juridische vormgeving van de nieuwe maatschappelijke onderneming). De GR wordt alleen gebruikt om het dienstverband van de SW medewerkers en mensen met een ambtelijke status te formaliseren en de erfenis op het gebied van onroerend goed te managen. Daar waar mogelijk wordt de GR afgeschaald.

Komend najaar verschijnt het nieuwe businessplan van SOWECO, waarin de strategische koers voor de komende jaren verder wordt uitgezet.

Financieel beeld

De begroting 2017 laat een positiever beeld zien dan vorig jaar in de meerjarenprognose was ingeschat, maar er is nog altijd sprake van een aanzienlijk en oplopend tekort. Volgens de nu gepresenteerde begroting komt het tekort in 2017 uit op € 4,3 miljoen, oplopend tot ruim € 5,5 miljoen in 2020 (het laatste jaar van de verlaging van de rijkssubsidie). Voor ons betekent dit een aanvullende bijdrage van € 98.000,-- in 2017, oplopend naar € 254.000,-- in 2020. Het uiteindelijke resultaat van de begroting is overigens moeilijk voorspelbaar door de in 2015 ingevoerde retributieregeling, ter stimulering van extra gemeentelijke opdrachten voor SOWECO. Deze regeling houdt in dat van het netto resultaat van een opdracht 50% ten gunste komt van de GR en 50% ten gunste van de opdrachtgevende gemeente.

Per saldo wordt het boekjaar 2015 afgesloten met een positief resultaat van € 1.383.000,--. Dit onder andere door een onverwachte verhoging van de rijkssubsidie (€ 736.000,--) en aanvullende gemeentelijke opdrachten (€ 324.000,--). Er is een goedkeurende accountantsverklaring afgegeven. Van het positief resultaat wordt € 766.000,-- toegevoegd aan het eigen vermogen en € 616.000,-- als dividend uitgekeerd aan de gemeenschappelijke regeling. Dat laatste onder het voorbehoud van een nog door de accountant uit te voeren continuïteitstoets. Er van uitgaande dat dit geen belemmering zal opleveren, kunnen wij over 2015 een terugbetaling van rond € 65.000,-- tegemoet zien.

Zienswijze

Hoewel de begroting 2017 een positiever beeld laat zien dan vorig jaar was ingeschat, is nog altijd sprake van een aanzienlijk en oplopend tekort. Hoewel de oorzaak hiervan grotendeels ligt in maatregelen van de rijksoverheid, is een gezamenlijke inspanning (van SOWECO en gemeenten) nodig om de gevolgen hiervan te beperken. Gelet op het uitgebreide dienstverleningsaanbod richting gemeenten en marktpartijen, en het commitment van de gemeenten inzake aanvullende opdrachten gaan wij er overigens van uit dat de werkbegroting 2017 een beter resultaat zal laten zien. Anders zijn aanvullende maatregelen noodzakelijk.

Daarnaast wijzen we erop dat de nieuwe retributieregeling tot nu toe uitsluitend geldt voor nieuwe en aanvullende gemeentelijke opdrachten. Naar onze mening ontstaat een scheef beeld

(code voor postverwerking)

door de bestaande opdrachten (zoals de reguliere groenopdrachten) niet mee te tellen. Wij zijn van mening dat alle gemeentelijke opdrachten onder de regeling behoren te vallen, en vragen het bestuur dit mee te nemen bij de evaluatie van deze regeling komend najaar.

Tenslotte achten wij het gewenst om in de komende 4 jaar een zichtbaar nieuwe invulling te geven aan de nieuwe maatschappelijke onderneming, en gelijktijdig concreet aan te geven welke stappen gezet moeten worden om in 2020 een beslissing te kunnen nemen over (versnelde) afbouw van de huidige GR-regeling.

Stadsbank Oost Nederland

Ontwikkelingen

Per 1 januari 2016 heeft de Stadsbank Oost Nederland een nieuw dienstverleningsmodel geïmplementeerd, dat antwoord geeft op nieuwe vragen en verwachtingen van klanten en is verweven met de nieuwe oplossingen die gemeenten kiezen binnen het gemeentelijke sociale domein. De nieuwe werkprocessen zijn gericht op klantvriendelijkheid, snelle doorlooptijden, één aanspreekpunt voor de klant en kwalitatief hoogwaardige dienstverlening op basis van maatwerk. Dit alles zoveel mogelijk op locatie dicht bij de klant.

Bij het nieuwe dienstverleningsmodel past een vereenvoudigd en transparant bekostigingsmodel voor gemeenten, Kenmerkend van dit model is, dat een groter deel van de kosten aan gemeenten wordt doorberekend op basis van afgenomen diensten. Bij een afnamevermindering van meer dan 20% in 4 jaar, geldt overigens een overnameverplichting van het betreffende personeel en is een bijdrage verschuldigd in de achterblijvende overhead.

Financieel beeld

Begroting en meerjarenramingen laten over het algemeen een positief beeld zien en sluiten met een (gering) batig saldo dat verrekend wordt met de algemene reserve. Mede door het nieuwe bekostigingsmodel daalt de bijdrage van Hellendoorn in 2017 heel iets tot € 168.400,--.

De Stadsbank geeft aan dat er voor 2017 en verder nog wel een aantal onzekerheden zijn, zoals de ontwikkeling van de autonome vraag naar de dienstverlening van de Stadsbank. Verder is ook het weerstandsvermogen als voldoende te kwalificeren.

Het jaar 2015 wordt afgesloten met een positief saldo van € 18.800,--.dat eveneens wordt toegevoegd aan de algemene reserve. Deloitte Accountants B.V. heeft bij de jaarrekening 2015 een goedkeurende accountantsverklaring verstrekt voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid.

Zienswijze

Begroting en jaarrekening van de Stadsbank Oost Nederland geven geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.

Financieel totaalbeeld

In onderstaand overzicht wordt een beeld geschetst van de financiële consequenties van de begrotingen 2017 en jaarstukken 2015 van de verschillende gemeenschappelijke regelingen:

	2015/16	2017
Regio Twente	16.000	-/- 40.000
Twentebedrijf	-/- 39.000	-/- 64.000
Veiligheidsregio Twente	37.000	-/- 38.000
SOWECO	65.000	-/- 98.000
Stadsbank Oost Nederland	-.-	-.-

(code voor postverwerking)

De mee- en tegenvallers worden betrokken bij het opstellen van de bestuursrapportage 2016 en de voorbereiding van de programmabegroting 2017. De genoemde bedragen voor SOWECO komen ten gunste c.q. ten laste van de reserve Sociaal Domein.

Burger en overheidsparticipatie:

N.v.t.

Communicatie:

N.v.t.

Effecten meten:

N.v.t.

Planning:

Uw raad dient in principe vóór 1 juni a.s. zijn zienswijze kenbaar te maken. Gezien het moment waarop begroting en jaarstukken beschikbaar zijn gekomen en de planning van raads- en commissievergaderingen is dat onhaalbaar gebleken. Voor zover daartoe aanleiding is, hebben wij de besturen van de betreffende gemeenschappelijke regelingen op de hoogte gebracht van de zienswijzen zoals die in het onderhavige raadsvoorstel zijn verwoord. Waar nodig vullen we dit verder aan als de behandeling in raadscommissies (31 mei en 2 juni) en gemeenteraad (14 juni) daar aanleiding toe geven. Vanaf medio juni worden de begrotingen 2017 in de verschillende besturen vastgesteld.

Concept Besluit:

1. Kennisnemen van de begrotingen 2017 en jaarstukken 2015 van de gemeenschappelijke regelingen, waar wij als gemeente Hellendoorn in deelnemen;
2. Aan de besturen van SOWECO en het Twentebedrijf de aangegeven zienswijze op de begroting 2017 schriftelijk kenbaar maken.
3. De financiële consequenties betrekken bij het opstellen van de programmabegroting 2017 en de bestuursrapportage 2016.

Nijverdal, 10 mei 2016

Burgemeester en Wethouders van Hellendoorn,

De secretaris,

F. Dijkstra MBA,

de burgemeester,

mevr. A.H.Raven BA,

Advies commissie(s):

De commissies samenlevingszaken en abzm stemmen ermee in dat dit voorstel wordt voorgelegd aan de raad van 14 juni 2016.

Nr. 16INT01685

Nijverdal, 14 juni 2016

Aldus besloten,

De raad van Hellendoorn,

De griffier,

mevr. drs. K. Zomer

de voorzitter,

mevr. A.H. Raven BA